

22.5.2014

SISÄMINISTERIÖ

23. 05. 2014

INRIKESMINISTERIET

Oikeusministeriö

Viite: sisäasiainministeriön lausuntopyyntö 21.3.2014 (SM027:00/2013)

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI SISÄASIOIDEN RAHASTOISTA

Sisäasiainministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta sisäasioiden rahastoja koskevaksi laiksi. Laki koskisi sisäasioiden ohjelmakautta 2014–2020. Laissa säädettäisiin sisäasioiden rahastojen kansallisten ohjelmien hallinnoinnista kuten kansallisen ohjelmatyön järjestämisestä, kansallisista toimivaltaisista viranomaisista ja muista kansallisten ohjelmien toimeenpanoon osallistuvista tahoista. Lisäksi lailla annettaisiin yleiset säännökset sisäasioiden rahastojen varoista myönnettävän tuen edellytyksistä ja ehdoista, hakemisesta, myöntämisestä, maksamisesta ja valvonnasta. Valtionavustuslain (688/2001) säännökset täydentäisivät ehdotettuja säännöksiä. Laissa säädettäisiin myös sisäasioiden rahastojen kansallisten täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten perustettavasta sisäasioiden rahastojen tietojärjestelmästä. Lisäksi lailla annettaisiin sisäasioiden rahastojen hallintointiin käytettävää teknistä apua koskevia säännöksiä.

Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Lakiluonnoksen ja valtionavustuslain suhde (1.3 §)

Lakiluonnoksen 1.3 §:n mukaan siinä tarkoitettuun tukeen sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Valtiovarainministeriö toteaa, että luonnos sisältää säännöksiä, joista on jo sinänsä säädetty valtionavustuslaissa (esim. ennakkomaksut, jota koskee luonnoksen 19.2 § ja valtionavustuslain 12.2 §). Tältä osin jatkovalmistelussa olisi vielä arvioitava, ovatko kaikki erityissäännökset tarpeen.

2. Määritelmät ja eräät muut käsitteet (2 ja 13 §)

Valtiovarainministeriön mukaan 2 §:n 5-9 kohdissa määritelty tuen hakijan omarahoitusosuutta, siirron saajan omarahoitusosuutta, muuta julkista ja yksityistä tukea, yhteisrahoitusta ja tuottoa koskevat käsitteet sekä 13.1 §:n käytetty hankkeen tulon käsite ovat vaikeasti avautuvia. Valtiovarainministeriö ehdottaa harkittavaksi, että 2 §:n määritelmissä käytettäisiin esimerkiksi seuraavia käsitteitä:

- 1) tuki (EU:n talousarviosta saatava ja valtion talousarvion kautta tuensaajalle kanavoitava rahoitus);
- 2) tuen saajan omarahoitusosuus, jonka määritelmästä harkitaan poistettavaksi tai selvennettäväksi ilmaus ao. tahon ”hallinnoimista yksityisistä tai julkisista varoista”;
- 3) siirron saajan omarahoitusosuus, jonka määritelmästä myös ehdotetaan poistettavaksi tai selvennettäväksi ilmaus ao. tahon ”hallinnoimista yksityisistä tai julkisista varoista”;
- 4) muu julkinen tai yksityinen rahoitus;
- 5) hankkeen tulo, joka korvaa käsitteen hankkeen tuotto;
- 6) uutena käsitteenä hankkeen rahoitus, joka kattaa edellä mainitut kohdat 1-5.

Luonnoksen 13.1 §:n mukaan [hankkeen] talousarvioon merkittyjen tukikelpoisten kustannusten on vastattava tuettavan hankkeen tai toiminnan tuloja. Edellä mainittu huomioon ottaen 13.1 §:n säännöstä muutettaisiin esimerkiksi siten, että hankkeen talousarviossa on osoitettava hankkeen toteuttamiseksi (ja siten tukikelpoisten kustannusten kattamiseksi) tarvittava rahoitus.

3. Seurantakomitea (8 §).

Valtiovarainministeriö katsoo, että seurantakomiteassa tulisi olla kuntien edustus. Kunnilla on erityisesti maahanmuuttoasioissa mutta myös turvallisuusasioissa erittäin merkittävä rooli.

4. Tuen siirtäminen (12 §).

Pykälän 1 momentin mukaan vastuuviranomainen voi päättää, että tuen saaja voi siirtää osan hankkeen tai toiminnan toteuttamista varten myönnetystä tuesta sellaiselle julkisoikeudelliselle tai yksityisoikeudelliselle oikeushenkilölle, joka täyttää tässä laissa tuen saajalle asetetut edellytykset. Säännöksen perustelujen mukaan (jotka ovat tältä osin kirjoitettu pykälän 2 momentin kohdalle) tuensaajan tulee tällöin myös tosiasiallisesti siirtää tuki siirron saajalle. Tämän jälkeen perusteluissa todetaan, että velvoitteesta siirtää tuki tehtäisiin merkintä tukipäätökseen.

Valtiovarainministeriön mukaan 1 momenttiin liittyvät perustelut tulisi kirjoittaa selkeästi siten, että velvollisuus tuen osan siirtämiseen koskee vain tilannetta, jossa siirtovelvollisuudesta on otettu maininta tukipäätökseen.

5. Vastuuviranomaisen tarkastusoikeuteen liittyvä virka-apu (21.5 §)

Virka-apua koskeva säännös on verohallinnon osalta asiallisesti tarpeeton, koska verohallinnolla ei ole sellaisia toimivaltuuksia, joilla olisi merkitystä kyseisen tuen valvonnassa.

6. Lakiesityksen suhde vuoden 2015 talousarvion valmisteluun

Sisäministeriöstä saadun tiedon mukaan sisäasioiden alan EU-rahastojen (turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto sekä sisäisen turvallisuuden rahasto) varat budjetoidaan edelleen momentille 26.01.24 (EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuttovirtojen hallintaan), joka on valtiontalousarvion kehyyksen ulkopuolinen kolmivuotinen siirtomääräraha. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston kokonaismäärärahat ohjelmakaudella 2014–2020 tullevat

olemaan 3 137 milj. €, josta Suomen osuus (rahaston perusosa) on 23,48 milj. €. Lisäksi Suomen on mahdollista saada rahastosta erillistä uudelleensijoittamisen määrärahaa kiintiöpakolaisten vastaanotosta. Rahoitusta voi saada 6000€/pakolainen, ja tiettyjen erityisryhmien osalta 10 000€/pakolainen. Rahoituksen määrä riippuu vastaanotettavien kiintiöpakolaisten määrästä. Rahaston kansalliseen ohjelmaan tulee sisältymään ohjelmakauden kattava rahoitussuunnitelma. Lopullinen ohjelmapohja ei ole vielä valmistunut EU-tasolla. Sisäministeriöstä saadun tiedon mukaan kansallisessa ohjelmassa rahoitussuunnitelma tullaan sisällyttämään ohjelmaesitykseen, joka hyväksytään valtioneuvostossa ennen sen toimittamista komissiolle. Sisäasiainministeriön tulee vielä arvioida lakiesityksen ja ohjelman yhteys vuoden 2015 TAE:een.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö
- budjettiosasto (Ijäs, Vallinheimo, Salmi)
- kunta- ja aluehallinto-osasto
- vero-osasto